

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jeterkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

Friderik Schönborn.

Nemški listi uporabljali so obisk cesarja Viljema v to, da so napadali vladno zistemo grofa Taaffe-ja. Z veliko škodoželjnostjo naglašali so dan za dnevom, da je cesar Viljem pri svojem obisku na Dunajskem dvoru nekako občutno preziral grofa Taaffe-ja, kar se je najbolje v tem kazalo, da je lastnoročno izročil Kolomanu Tiszi visoki nemški red, Taaffe-ju pa ničesar! Mi radi pripoznamo, da služi trdna zveza mej Avstrijo in Nemčijo naši državi v mogočno podporo. Opozorjamo na to, da so za to zvezo v delegacijah vselej tudi slovanski državni poslanci govorili. Ali tako globoko pa vender še nismo padli, da bi ta zveza dajala povod inozemski državi umešavati se v strogo notranje zadeve naše države.

Avstrija do sedaj hvala Bogu še ni provincija nemškega cesarstva in tako nizko še ne stojimo, da bi se moral pri nas vsaki minister izkazati z nemškim redom, če hoče vzeti vladno v svojo roko.

Nepatriotično je bilo torej, če so nemški listi vpili in kričali, da car Viljem ni odlikoval grofa Taaffe-ja in da bo moral le-ta prej kot ne odstopiti in mesto napraviti strogo nemškemu kabinetu.

Grof Taaffe uživa zaupanje svojega vladarja in to je prvo, na kar se je ozivati avstrijskemu ministru! Da pa to zaupanje v polni meri uživa sedanjí ministerski predsednik, kažejo lastnoročna cesarjeva pisma, katera je ravnokar razglasil prvi uradni državni list. Pomenljiva so lastnoročna pisma vladarjeva v prvi vrsti zategadel, ker so se izdala v času, ko je naš mogočni zaveznik, car Viljem, komaj zapustil prijateljski mu dvor Dunajski. S temi pismi ob moč so dejana vsa tista govoričenja in besedičenja, da se hoče Nemčija zavoljo svoje zveze z Avstrijo umešavati v naše notranje zadeve, ter pomagati fakijski opoziciji na noge. Dasi se veselimo nad najnovejšim vladarjevim činom radi tega, ker se je z njim utrdila moč sedanje vladne zisteme, vender pa se veselimo nad tem premodrim činom vladarjevim v prvi vrsti iz razloga, ker je sedaj jasno dokazano, da mogočna zveza mej Avstrijo in Nemčijo nema ničesar opraviti z notranjimi našimi zadevami in da so te od one popolnoma neodvisne.

Zdrava podlaga ti zvezi bila bi takoj uni-

čena, če bi se po inozemski državi zahtevalo, da naj se zavoljo te zveze zatirajo slovanski rodovi po Avstriji.

Najnovejša ministerska imenovanja so torej živ dokaz, da mi Slovani nemamo pričakovati tužne prihodnosti, če je tudi država v tesni zvezi z Nemčijo. S tega stališča torej pred vsem pozdravljamo z velikim veseljem nove ministre.

Seveda je pa za nas imenovanje teh ministrov tudi prevažno zategadel, ker se je sedaj Taaffe-ja kabinet pojednačil in ker je v njega ustopil mož, kojega ime že obseza cel program, in sicer program, ki je za avstrijske Slované preprijazen. Grof Friderik Schönborn je oseba, v kateri se nam predstavlja tako rekoč v živi podobi program češkega naroda. Dovršiti ima težko nalogo, iv dejanji pokazati, da so za vladno sposobni tudi tisti možje, ki se s celim prepričanjem bojijo za „historično pravo“ češkega svojega naroda. Tudi minister Pražak spada mej te bojivnike, ali bil je človek, premehkega srca, bil je človek, ki je živel v strahu pred najmanjšo sapico, zategadel se je pa tudi pripetilo, da so mu opozicijo napravljala posamezna — okrajna sodišča, prav kakor da bi justičnega ministra na Dunaji ni bilo. To bo sedaj, ko vzame vodilo v roke mlad in energičen kavalir, vse drugače, in prav zelo bi se motili, če ne bo grof Schönborn v kratkem vsakemu brez izjeme dokazal, da je justični minister vrhovni šef naši justici, tedaj oseba, koje ne smejo prezirati sodišča, naj si bodo katere koli vrste.

Nam Slovencem, ki smo do smrti udani prijatelji češkega naroda, ni se bati, da bi grof Schönborn ne bil pravičen našim zahtevam. Kar nam je bil Pražak, vsaj to nam bode tudi grof Schönborn, ki gotovo ne bode pozabil, da ima slovanski narod isto tako svoje pravice kakor vsak drug narod v Avstriji. Da se te pravice ne teptajo, zahteva blagor države, justični minister pa ima stražiti, da se take pravice nekratijo in naj si je od katere koli strani. S potolaženim srcem gledamo torej v prihodnost. Prvi korak je storjen, ministerstvo grofa Taaffe-ja se je pomnožilo in kakor smo že rekli pojednačilo. Pokazati je sedaj temu ministerstvu, da so tisti nazor, ki vladajo v njegovih načelih, jedino pravi, in taki, ki dajejo poročstvo za mogočno državo na zunaj, in srečno in zadovoljno Avstrijo na

znotraj. Da pa se ta dokaz ponesrečil ne bode, pričakovati smemo z gotovostjo, vsaj toliko časa, kolikor časa se bode grof Taaffe obdajal z možmi, kakor je grof Friderik Schönborn!

Novi pravosodni minister grof Friderik Schönborn rojen je bil dne 11. septembra 1841. Juriščne študije dovršil je v Pragi in si pridobil doktorstvo prava. Kot član katoliškega političkega društva na Češkem in s svojimi govori je zgodaj pokazal, da je odločni pristaš zgodovinske plemenitaške stranke. Leta 1880 je kot tak kandidoval v volilnem okraji Plzenskih kmetskih občin za državni zbor, pa je podlegel proti dr. Steidlu. Desnica državnega zbora ga je pa volila v državno sodišče in dne 16. januarja 1881 je bil imenovan dosmrtnim članom gospodske zbornice. Dne 6. novembra t. l. bil je grof Schönborn mesto barona Korba imenovan moravskim namestnikom. Kako je ondu deloval, kako da je bil voljen v deželni zbor, kar je bilo povod burnim debatam, in njegovo opetovano odločno potegovanje za češko deželnozborsko manjšino je dovolj znano. Novi justični minister je deloval tudi kakor politički pisatelj in za političko prepričanje, katero prinese nov vladni član v urad, so zanimive ideje, katere je grof Friderik Schönborn zastopal publicistivno, pred vsem brošura: „Böhmen und Oesterreich“, eine Studie von Fr. Pr. v S . . . n, Prag, 1870. v kateri trdi, da Avstrija mora tirati politiko, primerno njenim posebnostim. Cerkvi mora dati one pravice, katere jej gredo, deželam tudi pravice, ki jim gredo po zgodovinskem razvoju. Pred vsem mora krona češka venčati našega vladarja, kajti s tem se bode utrdila zveza mej češkim kraljestvom in družimi kronovinami. V tej knjigi pod imenom Češko vedno razumeva vse dežele krone češke.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(XII. seja dne 13. oktobra 1888.)

(Konec.)

Poslanec dr. Papež poroča v imenu upravnega odseka o statutu in programu za deželno vi-narsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu in nasvetuje, da se vzame na znanje, kakor tudi vodila za vodjo.

LISTEK.

Ukrajinske dume.

(Česki napisal E. Jelinek; poslovenil Podvidovski.)

II.

Bajda v zankah.

(Konec.)

Tu se oglasi nanagloma vojskini hrum. Sič hiti do zadnjega moža iz „koša“ proti sovražnemu neprijatelju. Spremljal je bojno množico pok orožja, grom bobnov in spevanje o junaški slavi.

Ali Bajda zapleten v zankah, ne ve o tem ničesar. K njemu ni dospel niti jeden glas naudušene družine. Čim bolj se je glasil pok orožja, gromenje bobnov in spevanje o junaški slavi, tem strastneje stiskala je Marisa Bajdo k sebi, tem bolj goreče ga je poljubljala in ljubila. In tudi on je tem globlje utopil svoj pogled v njene dušo in si igral z njenimi bogatimi lasmi kakor dete. Tonil, utonil je do cela v razkošji. Stoprv, ko je čarobna Marusa, utrujena opojne ljubezni, zaspala v Baj-

denem naročji, vspametoval se je nanagloma molodec. Položil je krasno glavo na mehko podglavnico, poljubil jo še na stokrat in pa šel ven pod zvezde.

Tu stoprv spozna in se zjasni. Vse ga straši. Da!

Mej tem, ko je ljubkoval, izpraznil se je ka-zaški „koš“. Junaški ljudje sprijeli so se davno z gnjusnim neprijateljem.

Kakor blazen beži Bajda k dverim — ali najde je zaprte. Tolče, vzdiguje zapah, prosi gospoda, ali zaman. Le od daleč zanosel je vetrec odmev hudega boja.

O groza nesrečna!

Molodec Bajda bil je zaprt v „koši“ — s slabo, plašno ženo.

Obupaval je Bajda.

Obupaval je in do rana izdihal tisoč vzdihov vročega kesanja.

* * *

Po srečnej bitki vračalo se je Siško bratstvo slavno k svojemu „košu“ pri utoku Črtomlika v Dnjeper.

Kaka ta slava!

Kako zmagovit ta uhod v „koš!“ Jahaje na slavnih, nevercem uplenjenih konjih. Vsak nese ponosno svojo grivno in dragoceni plen: krivo sablo, pozlačeno in z dragimi kameni obsejano. Vsem se žari na glavi venec junaške slave.

Vračali so se kakor velmožje obogačeni s častjo in plenom.

Le jedini Bajda je bil ubog. Na prsi, sicer ponosno napete, kaj mu je ostajalo, nego skloniti glavo? Niti slave, niti časti, niti plena ni bil deležen.

Za tem zbudi se tudi Marusa, in poizvedši o zmagovitem povratu hrabrih junakov, hiti s tovarišicami sipati cvetke junakom na pot. Bela njena roka maha sedaj proti vsem, kateri so z novim činom oslavili Sič.

Tu se prikaže pred njo Bajda nenadoma . . . Prestrašena stopila je na stran.

O, žal, ni ga videla na slavnem konji, s krivo sablo, pozlačeno, z dragimi kameni obsejano, z žarom slave na glavi.

Videla ga je le ubogega, neproslavnega, poleg ostalih ponižanega. In bilo jej je, kakor bi

Poslanec Dežman toži, da nemški jezik ni vsprejet mej učne predmete in nasvetuje, da se v statut vsprejme učenje nemškega jezika, kakor je že vsprejet v navodilu. V obče pa more ponavljati, da se je bojazen, da se bo kmetško ljudstvo za šolo, ki se je na Dolenjsko preselila, isto tako malo brigalo, kakor za šolo, ko je bila na Slapu, popolnoma obistinila, skepticizem manjšine je bil popolnoma opravičen.

Prav žalostno je to, da se vinorejci za to šolo kar nič ne brigajo, a ta apatija izvira le iz tega, da kmetško ljudstvo na Dolenjskem misli, kakor je oče delal, tako tudi meni drugače ni treba. Vipavci so bili bolj razumni. Uzrok je ta, da ali omika mej kmetškim ljudstvom le malo napreduje, ali pa, da se je vsa stvar prevelikanski organizovala. Ali je opravičeno, da se daje vsako leto 11.000 gld. za to šolo. Torej treba, da so Dolenjci hvaležni svojemu zastopu in gledajo na to, da se šola bolje obiskuje ko doslej.

Poslanec Detela odgovarja Dežmanu, ki je kritikoval, da se je dokupil vinograd in da se bo moral kupiti gozd, da se ni mačka v vreči kupila, saj je bilo vse jasno, kaj se kupi, in že takrat se je reklo, da bo treba kupiti vinograd in gozd. Ministerski svetnik Lorenc je rekel, da je kupljeno posestvo Grm najbolj sposobno za to šolo in da je dežela napravila dobro kupčijo. Obisk ni tako slab, saj je bilo lani 14 učencev, i v obče pa take šole potrebujejo časa, da se pri ljudstvu užive, kajti tudi na Štajerskem se je v deželni zbor tožilo, da se kmetijske šole slabo obiskujejo. Govornik obžaluje, da poročevalec v kulturnih zadevah dr. Vošnjak ni navzoč, ki bi Dežmanu stvar natančneje pojasnil.

Poročevalec dr. Papež opaza, da je za pouk nemškega jezika skrbjeno. Da ni zanimanja za šolo, je žalostno, a Dolenjska je bila doslej zelo zane-marjena v vsaki zadevi, veselje za vinarstvo pa peša zavolje trtne uši in konkurence z nepristnim vinom, ker se postava zoper ponarejeno vino slabo izvršuje, o čemer bodo govor v jedni prihodnjih sej. Poročevalec se konečno izjavi proti nasvetu Dežmana.

Predlog Dežmana se odkloni in vsprejme nasvet upravnega odseka.

Poslanec Robič poroča v imenu odseka za letno poročilo o oddelkih „občinske zadeve“ in deželno kulturne in zdravstvene zadeve. Nadrobno poroča o Ljubljanskem loterijskem posojilu.

Poslanec Luckmann pravi, da je novica, da misli mestni zastop napraviti vodovod, Ljubljanske prebivalce oveselila, užalostila pa vest, da je loterijsko posojilo že porabljeno in da je treba novega posojila za 500.000 gold., kar prestrašila je prebivalstvo ta novica. Čudi se tudi, zakaj se bilanca mestnega loterijskega posojila v poročilu deželnega odbora ne priobčuje tudi v nemškem jeziku. Nerazumljivo se mu zdi, kako da, ker se denar potrebuje, da se drži toliko obligacij in se tako igra na borzi s tujim denarjem. Bojazen je obča, tedaj treba jasnosti in to se zgodi le, ako se tudi priobči račun annuitet.

Poslanec župan Grasselli opomni, da od istega časa, kar ima narodna stranka večino v mestnem zastopu Ljubljanskem, ne poprijemlje vsi ostali bolj godili njenej krasoti in ljubavnemu njegovanju.

Zato se je umaknil pogled čarobne žene z obličja Bajdinega, obrnil se, ostal ves na junakih. V zahvalo nesla jim je najkrasnejši smehljaj, in polno pergišče dišečega cvetja sipala zmagovalcem na pot.

Niti jeden teh cvetov ni padel in se zgubil k ubogemu Bajdi. — Tudi ljubimskega smehljaja ni več opazil.

Hudo čutil je Bajda v svojem srci grenkost, in sovražiti je jel vse, kar ga je pripravilo ob udeleženje na velikej časti in slavi.

* * *

Od tega časa ni padel Bajda nikdar več v ljubimske mreže, ali bil je vedno mej prvimi pri vsem izvrševanju Sičskega reda. Manj je ljubil žene in ob času miru je raje veseljačil, popeval in kadil iz pipic.

In dočakal je tudi on, da je prijahal na slavnem konji s krivo sablo, pozlačeno, z dragimi kameni obsejano, in na glavi lesketal se mu je venec junaške slave.

In žene so mu sipale cvetke najkrasnejše vonjave...

gosp. Luckmann kot poslanec velikega posestva, nego kot pristaš nasprotne stranke, vsako leto grajalno besedo, ne da bi kaj napačnega dokazal pri mestnem loterijskem posojilu Ljubljanskem, nego menda le za to „ut aliquid dixisse videtur“. Prejšnja leta, ko je njegova stranka bila na krmilu v mestnem zboru Ljubljanskem, je konsekvntno molčal. Poslanec Luckmann pritoževal se je tudi, da se proračun Ljubljanskega mestnega loterijskega posojila ne razpostavlja na razgled. K temu je opomniti, da to doslej ni bilo običajno, dasi so vsi drugi mestni proračuni razpoloženi na ogled. Mestna občina Ljubljanska se ne bode nikdar temu protivila, ako to zahteva deželni zbor ali deželni odbor in kolikor je to v postavnih predpisih utemeljeno. Tudi toži g. Luckmann, da se ni predložil proračun annuitet, v poročilu deželnega odbora, kar pa govornik ne ve, ali se je to zgodilo slučajno, ali namenoma in kdo je temu kriv. Obžaloval je g. Luckmann tudi znižanje kurzov obligacij loterijskega posojila, a ta nezgoda ni zadela samo loterijske posojilne zaklade Ljubljanskega mesta, nego vse zavode, kateri imajo državne papirje. Vender se je pa čez devet mesecev, ko se je delal računski sklep, kurs izdatno zboljšal, dasi še ni dosegel žalibog one visočine, po kateri so se obligacije kupile. Poslanec Luckmann spodtikal se je tudi nad tem, da mestni dolg pri loterijskem posojilu v jednomer rase. Res je to, a občina bode gotovo rada vrnila ta dolg, če se jej omogoči, da se njeni dohodki zvišajo, da bode brez občutnih bremen meščanov, po zvišani gostaćinji to storila in še nadalje skrbela za tolikanj potrebne mestne naprave. Gosp. Luckmann je začetkom in koncem svojega govora naglašal, kolik strah je spreletel vse mestno prebivalstvo, stanovnike v obče, ko so slišali, kako stoji z mestnim loterijskim posojilom. Govornik pravi, da danes prvokrat sliši o tem strahu, moral je biti tedaj jako tajen, da ne pride v javnost in čuditi se temu popolnem nič ni, ker ta strah ni nikakor opravičen. Pojasnilu in kontroli se mestni zbor ne ustavlja in se nikakor ne boji kontrole deželnega odbora. Prejšnja leta se je računski sklep mestnega loterijskega posojila v deželni zboru vsprejel kar „ohne Sang und Klang“ in ako hočejo gospodje Luckmannove stranke jako natanko kontrolo o tem, zakaj se ne trudijo dobiti vsaj neposredni upliv tam, kjer bi njim bilo lahko mogoče to zaželeno kontrolo, kakor se vidi, izvrševati. Proti nasvetom odseka, za poročilo deželnega odbora nema v obče govornik ničesar ugovarjati, le to misli, da se klavnica, kakor tudi nova vojašnica, kakor to nasvetuje odsek ne bode zamogla uvrstiti mej mestno premoženje, ker je doslej še zmerom lastnina loterijskega posojilnega zaklada.

Poslanec Luckmann pravi, da prej, ko so bili Nemci imeli krmilo v mestnem zboru Ljubljanskem, je bilo poslovanje z loterijskim posojilom baje izvrstno, od l. 1883 pa je v jednomer jednako žalostno in posojilo, ki se je v prvi vrsti sklenilo za napravo vodovoda, je že porabljeno, predno se je za to delo zastavila še prva lopata v zemljo.

Poslanec Grasselli odgovarja, da trditev g. Luckmanna, da bi se bilo že vse mestno loterijsko posojilo porabilo, ni istinito, a sedaj ne gre z ozirom na stanje kurzov, da bi se državni papirji prodali. Mestna občina bode pri ogromnih zahtevah, katere ima dovršiti, že porabila drugo posojilo in tudi prvega ostanek, kolikor ga bode intaktnega ostalo, kajti stroškov bode še dovolj. Sicer pa se strinja s predgovornikom, naj bode v zadevi mestnega loterijskega posojila vse jasno in javno.

Potem se računski sklep posojila odobri in vsprejmo nasveti odsekov.

Poslanec Stegnar poroča v imenu odseka za letno poročilo o §. 3. letnega poročila deželnega odbora, ki obsega pod naslovom: deželne kulturne in zdravstvene zadeve 32 marginalnih števil. Večina istih odobri se po nasvetih odsekovih brez razgovora, le pri nekaterih stavi odsek posebne predloge, kakor tudi izražajo nekateri poslanci pri posameznih marginalnih številkah svoje želje.

Poslanec Pakiž želi, naj bi se tudi kaj storilo za uravnavo voda v Ribniškem okraju, zlasti za Loški Potok, kajti z obetanjem je malo pomagano.

Poročevalec Stegnar želi v imenu odseka, naj bi kmalu prišla v razgovor po deželni zboru zaželenja postava za povzdigo živinoreje, katero je baje izročil deželni odbor centralnemu odboru c. kr. kmetijske družbe, katera pa iste še rešila ni.

Deželni glavar dr. Poklukar odgovarja, da

je centralni odbor kmetijske družbe že rešil in vrnil ta dopis deželnemu odboru, kateri bode postavni načrt o povzdigi živinoreje v kratkem predložil deželnemu zboru.

O zgradbi ob potoku Pišenci naglašajo poročevalec Stegnar, naj bi se to delo vender le pospeševalo. Kakor je razvideti iz poročila deželnega odbora, se zgradbe na levem bregu Pišence blizu Kranjske Gore zato neso mogle pričeti, ker se za to potrebni stavbeni les, katerega je obljubila občina Kranjska Gora iz svojih gozdov ni mogel preskrbeti. Deželna vlada zahtevala je ustanovitev vodne družbe, ali to je nemogoče, ker vsi posestniki, ki so ob obravnavi interesovani, ne zmorejo vsi vkupe 20.000 gld. Poslanec Stegnar nasvetuje, naj se c. kr. vlada naprosi, naj se uravnava potoka Pišence izvrši po načrtu za to izdelanem leta 1886, katerega je pripoznal deželni odbor in tudi strokovnjaki.

Poslanec Robič podpira gorko nasvet, kajti dotični posestniki so reveži, hudournik Pišence pa je jako nevaren in bati se je, da odnese vsa posestva na levem bregu. Naj bi se vsa zadeva rešila istim potom, kakor se je to dobro izvršilo v Kranji in bi država dala dovoljno podporo za uravnavo.

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da vlada ni ničesar zamudila in gotovo kazala za to uravnavo isto dobrohotnost, kakor za vse druge. A popolnoma na vlado zanašati se, ne gre, le z zjedinenimi močmi ustvariti, je uspešno delo.

Poslanec Detela pove, da je vlada dovolila 1900 gld., deželni zbor 600 gld., dotičniki pa bi morali dati potrebni les, kar pa ni hotela večina uvažati, češ, da je uravnava Pišence le na korist nekaterih posestnikov, zato se tudi še ni ustanovila vodna zadruga.

Pri glasovanji vsprejme se odsekov predlog.

Pri oddelku 27 „o posojilničnem poslovanji“ nasvetuje poročevalec, naj bi se dostavilo izkazu tudi ustanovno leto, iz katerega bi se razvidel napredek teh denarnih društev. Predlog se vsprejme.

Konečno nasvetuje poročevalec poslanec Stegnar, ker je sedaj koncem šestletne dobe rešeno vse poročilo deželnega odbora, da se izreče deželnemu odboru za trudopolno delovanje v dobi, v kateri se je sklenilo toliko važnih zakonov, cela vrsta narodnogospodarskih stvari in ustanovitev toliko koristnih zavodov v deželi, priznanje in najtoplejša zahvala deželnega zbora za šestletni trud. Zbor temu predlogu z veliko večino pritrdi in se seja sklene. Prihodnja seja v torek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. oktobra.

Deželni zbor **koroški** sklenil je, da bodo kateheti na meščanskih in ljudskih šolah v Celovci dobivali stalno plačo. Na družih več nego štirirazrednih ljudskih šolah in na meščanskih šolah bodo pa kateheti dobivali po 50 kr. remuneracije za vsako uro, ko bodo poučevali. Ko bi pa svetni učitelji poučeval na taci šolah veronauk, dobili bodo po 30 kr. remuneracije za vsako uro. Ako bode katehet moral dalje nego štiri kilometra hoditi otroke poučevati v krščanskem nauku na kaki ljudski šoli, dobil bode za vsak kilometer poti v šolo in iz šole 6 kr. odškodnine. Za pouk veronauka bode imela dežela 4.500 gld. stroškov. Deželni zaklad kaže potreščine 981.611 gld., pokritja pa samo 166.922 gl. Nedostatek pokrile bode z 44 odstotno priklado na vse direktne državne davke, 10 procentno priklado na užitično in z deželno naklado od žganih pijač in sicer po 20 gld. od hektolitra likerjev in po 7 kr. od hektolitra in stopinje stodelnega alkohometra. V soboto je zbor zaključil zborovanje.

Vnanje države.

Kralj **srbski** pripeljal se je s kraljevičem Aleksandrom iz Gleichenberga v petek na Dunaj, kjer ostane nekaj dnij. Z Dunaja se vrne v Beligrad. Po njegovem povratku se bode odločilo, ali ostane še sedanja vlada, ali pa pride kdo drugi na krmilo. Mej ministri nekda ni prave složnosti, po deželi pa vlada velika nezadovoljnost. Kdo bode Krističev naslednik, se sedaj še ne more ugibati, a toliko je skoro gotovo, da ne bode Garašanin.

Knez **črnogorski** je zaukazal poveljnikom mejnih okrajev, da naj ne puste nobenega oboroženega Arnavta čez mejo. Arnavti imajo navado, da prihajajo iz Turčije ropat v Črnogoro in je zatorej ta ukaz opravičen.

Ruska vojna uprava še vedno gleda, kako bi zboljšala občila na Poljskem. Sedaj gradé zopet

več strategično važnih cest. Da se hitreje dodelajo, pripeljali so več kmetov iz sredine Rusije, da delajo. Kakor se govori, bodo drugo leto tudi še zgradili več cest. Tako zboljšanje občil pa ne bode le strateškega pomena, temveč bode tudi v veliko korist narodnemu gospodarstvu. Mejna straža se bode zopet pomnožila.

Danes se snideta zbornici **francoski**. Pariški poslanec Michelin misli že baje prvi dan staviti predlog, da se premeni ustava. Po njegovem predlogu bi se število poslancev znižalo na 364 in bi se volili po volilnih okrajih za vsak okraj po jeden. Zbornica bi se razdelila v tri permanente komisije, katerih sestava bi se določila natančno z občno glasovno pravico. Voljeni bi bili poslanci na šest let in vsaki dve leti bile bi volitve jedne komisije. Dnevnice bi se poslancem povečšale z 9000 na 15000 frankov na leto. Vsi upisani volilci morali bi priti volit, sicer bi izgubili politične pravice. Stroške za volitve morali bi plačati departementi. Budget bi se dovolil vsako leto vsaj do 1. dne avgusta. Vsaka kolonija bi pa dobila svoj nezavisni parlament. Ta predlog ne ugaja vladi in bode dala svojo demisijo, če bi se večina izrekla zanj.

Nemci ne bodo poslali vojnih ladij v **Afriko** v varstvo svojih naselbin. V Berlinu so stvar dobro preudarili in prišli do sklepa, da ne kaže spuščati se v take stvari. Z nekaterimi ladjami bi se nič ne opravilo, morali bi poslati precejšen oddelek vojakov v Afriko. Imeli bi najbrž jednake težave, kakor jim imajo Francozi v Tonkingu in Italijani v Masavi. Žalostne francoske in italijanske skušnje odvrtačo Nemce od taci podjetij. Bismarck pa tudi misli, da ne kaže vojakov pošiljati v druge dele sveta, ko bi jih morda doma v kratkem potrebovali. Nemški naseljenci bodo torej radi ali ne radi v kratkem morali ostaviti Afriko.

Dopisi.

Iz Selc 10. oktobra. [Izv. dop.] V nedeljo dne 7. t. m. praznovali smo tudi v Selcih 40letnico cesarjevo po že naznanjenem vsporodu.

Tudi Selčani nismo hoteli zaostati za drugimi občinami ter smo s to slavnostjo hoteli pokazati svojo udanost in hvaležnost do presvetlega cesarja. Že v soboto so se po hišah razobesile zastave, postavili so se mlaji in slavloloki z različnimi, slavnosti primernimi napisi.

Na večer je bilo po določenem vsporodu, streljanje s topiči zvonjenje in zažigali so se kresovi.

V nedeljo zjutraj (dež je bil neprenehoma, kar sicer ni bilo v našim program) dohajali so č. gostje iz Kroke in Železnikov. Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša, katero je imel domači g. župnik Sušnik, asistrali so vsi g. župniki tukajšnje občine in sicer gg. župniki iz sv. Lenarta, iz Dražgoš in iz Bukovišice. Udeležili so se sv. maše občinski odbor z županom, „Bralno društvo iz Selc“, šolska mladina s krajnim šolskim svetom, nadalje „Bralno društvo iz Železnikov z zastavo in pevsko društvo „Odmev“ iz Kroke. Po zahvalni pesni v cerkvi zapelo je pevsko društvo izvrstno cesarsko pesen. Po cerkveni svečanosti se je podala šolska mladina in večina gostov v šolo, kjer je imel g. učitelj primeren govor — mej šolarje razdelile so se slavnostne knjižice. Potem je bila vsa šolska mladina pogoščena. Potem smo se zbrali k skupnemu banketu, katerega se je udeležilo kakih 50 oseb.

Pri banketu je bilo prav živahno, vršili so se slavnosti primerni govori in napitnice — mej tem nas je razveseljevalo vrlo pevsko društvo „Odmev“ s krasnimi pesni. — Bili smo celo iznenadeni, kar smo slišali, ker kaj takega se more le od dobro izvežbanega zbora pričakovati. — Slava vrlému vodji gosp. Kovšci!

Po banketu in tomboli je bila razsvetljava vasi in umeteljni ogenj. Tudi ta zadnja točka se je dobro izvršila. Večina hiš je bila celo lepo in okusno razsvetljena, deloma pa prav izvrstno. Na nekaterih hišah so se videli prav lepi transparenti in napisi. Sploh se sme reči, da se je naredilo, kar sploh vas napraviti more. V Selcih se kaj tacega še ni videlo. Umeteljni ogenj se je dobro obnesel. Celi večer mej razsvetljavo se je stopiči streljalo.

Posebno pohvalno moram tukaj omeniti častito pevsko društvo „Odmev“ iz Kroke, njega člani so veliko pripomogli k izvršitvi slavnosti s svojim krasnim petjem. Naj bo tedaj tem potom vrlému „Odmevu“ in vodji gosp. M. Kovšci izrečena najtoplejša zahvala v imenu slavnostnega odbora.

Ravno tako so nas z obilno udeležbo razveselili naši sosedje iz Železnikov. Udeležilo se je „Bralno društvo“ z zastavo in več družih g. gostov ter so s tem povečali celo slovesnost.

Tudi njem najbo tukaj izrečena zahvala za prijazen pohod.

S Krškega 11. oktobra. [Izv. dop.] — Z današnjim dnevom odpotoval je od nas občepriljubljeni voditelj zemljiških knjig g. Lavoslav Bavdek na svoje novo mesto v Črnomelj med vrle Belokranjce. Tukaj je služboval skoro celih najst let kot kancelist pri sodnji. S svojim ljubeznivim obnašanjem in popolno pravilnim postopanjem si je imenovan gospod pridobil ljubav in spoštovanje pri vseh — sosebno pa pri narodu. Za slovo so se njegovi prijatelji v torek na večer zbrali v krčmi, pri kojoj priliki je njegov bivši kancelijski predstojnik g. Gregorin odhajajočega v svojem izvrstnem govoru oslikal kot vestnega delavca in ljubeznivega tovariša. Isto tako je g. drd. Anžiček poudarjal v svojem govoru kako čist značaj in neomadeževan narodnjak je g. Bavdek. Krški pevci so se pa na ta večer zopet jedenkrat oglasili po dolgem molčanju in zbrane kratkočasili z izbornim petjem. Bratom Belokranjem čestitamo, da dobe z g. Bavdekom tako vrliga narodnjaka in ljubeznivega moža. Mi, dragi Lavoslav, Ti pa kličemo v slovo: Bog! —r.

Domače stvari.

— (Dnevni red XIII. seje deželnega zbora kranjskega) v Ljubljani dne 16. oktobra 1888. 1. Branje zapisnika XII. deželnozbornske seje 13. oktobra 1888. 2. Naznanila deželno-zbornskega predsedstva. 3. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji občine Stari trg pri Poljanah, da se za pravosodne posle ondi uvedo uradni dnevi. 4. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji občine Velike Lašče za dovoljenje 41% doklade na neposredne davke za leti 1889. in 1890. 5. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji faranov Št. Vidskih pri Zatičini za uvrstitev cestne proge Glogovica-Šent Vid-Sv. Rok mej okrajne ceste. 6. Ustno poročilo upravnega odseka o načrtu zakona, s katerim se prenameja § 5. zakona dne 13. junija 1882. l., dež. zak. št. 25 l. 1886., ob odkupu posestev se držačih novčinih in prirodninskih davšin za cerkve, župnije in njih organe. 7. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi občinske ceste iz Bleda do Zaspega mej okrajne ceste. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji učiteljske udove Ane Juh za denarno podporo. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji slovenskega dramatičnega društva v Ljubljani za podporo. 10. Ustno poročilo finančnega odseka o raznih peticijah, da bi odpadlo daljno pobiranje deželne naklade na žganje. 12. Poročilo finančnega odseka o samostalnem predlogu gg. poslancev Viljema Pfeiferja in Franca Šukljeja in družnikov z načrtom zakona 5 avgusta 1887. l., dež. zak. št. 24, o samostojni deželni nakladi na porabo žganih opojnih pijač in o raznih dotičnih peticijah. 12. Ustno poročilo finančnega odseka o zakupa deželne naklade na žgane opojne tekočine za leto 1888. 13. Poročilo finančnega odseka o vladni predlogi z načrtom zakona, s katerim se izdajo na podstavi zakona z dne 17. junija 1888. leta, drž. zak. št. 99, določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah.

— (Lep dar.) Gospod Ivan Šabec, veleposestnik v Trstu in znani rodoljub slovenski, podaril je „Delavskemu podpornemu društvu v Trstu“ 200 gl. Društvo izreklo mu je po posebni deputaciji zahvalo svojo.

— (Prva slovenska ljudska šola v Trstu) otvorila se je danes s skupno sv. mašo pri sv. Jakobu.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj predstavljal se je Laubejev igrokaz „Ena se joče, druga se smeje!“ Igralo se je prav dobro. Gosp. Boršt-nik (Maurice Borel) rešil je, kakor vselej, svojo ulogo izborni, prav po godu bili so nam: gospodičina Zvonarjeva, (Jeanne Rey-eva), Gostičeva (Laurence), Zora, gg. Kocelj in Danilo. Gledé gospodičine Nigrinove pa se nam zdi potrebna opazka, ki naj deloma velja tudi ostalemu ženskemu oboju, da je prehitro govorila, da pri največji pazljivosti ni bilo mogoče umeti vsega zadržaja. Gospodičina Nigrinova, ki je sicer jako vrla igralka, bode se v bodoče izvestno ogibala tega nedostatka. Včerajšnja igra bi zaslužila, da se obširneje bavimo ž njo, a nedostaje nam pravega veselja, ker je bilo gledališče včeraj na pol prazno. To je žalostna prikazen, s katero se bodemo še pečali.

— (Umrla) je v noči od petka na soboto gospa Josipina Krisper, rojena Alborghetti, hišna posestnica v Ljubljani in najstarejši član tukajšnje

dobroznane trgovske obitelji v 85. letu dobe svoje. V miru počivaj!

— (Umrl) je v soboto g. Simon Hruby, rodom Čeh, Tivolski vrtnar v 75. letu dobe svoje. Kot vrtnar bil je v Ljubljano poklican pred skoro 40 leti in je najprej v službi maršala Radeckega, poslednji čas pa kot mestni vrtnar oskrboval Tivolske nasade. Tivolski park je skoro ves njegovo delo, torej ima pokojnik za olupšavo mesta veliko zaslug. Lahka mu zemljica!

— (Naznanilo in vabilo.) Kakor v preteklem letu ima se po odborovem sklepu čitalniškem vsled ugodnih uspehov vzdržavati tudi letos ženski zbor. Prva pevska vaja bo v četrtek dne 18. oktobra ob poluosmih zvečer v društveni pjevski sobi. Z ozirom na bližajočo se besedo želeli je prav mnogobrojne udeležbe.

— (Vabilo) k slavnostnemu koncertu, ki ga „Slovensko učiteljsko društvo“ priredi v proslavo cesarjeve 40letnice in k občinim zborom „društva v pomoč učiteljem in njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem“, „Slovenskega učiteljskega društva“ in „Narodne šole“, ki bodo v četrtek, v 25. dan oktobra t. l. v Ljubljani v redutni dvorani, in sicer po tem-le vsporodu: V sredo zvečer ob 7. uri je v redutni dvorani pevska skušnja, h kateri naj pridejo z napevi vsi p. n. gg. pevci in pevke, ki se bodo udeleževali slavnostnega koncerta. V četrtek je ob 8. uri zjutraj v Šent-Jakobski cerkvi sveta maša in potem ob 9. uri zboruje najprej „Vdovsko“, potem pa „Učitelj. društvo“ in „Narodna šola“ po navadnem redu. Posamezni nasveti naj se se vsaj dva dni pred zborovanjem naznanijo dotičnim predsedništvom. Po zborovanji o poludne bode ravno tu glavna pevska skušnja z vojaško godbo. Ob 2. popoldne bode v gostilni „pri Ferlinci“ kratko vkupno kosilo. Zvečer točno ob 7. uri bode slavnostni koncert, kjer se bode pri blagajnici dobil natančni koncertni program, prolog in besede pesnim, ki se bodo tu pele. Nadejaje se, da se število p. n. gg. pevcev in pevk (katerih se je do zdaj že oglašilo nad 100), še pomnoži in tako, kolikor mogoče, priredi sijajen koncert, kličemo: Na veselo svidenje! — Prošnja. Za časa deželne sadne razstave utegne več gg. učiteljev priti v Ljubljano. Ker bode slavnostni koncert (zaradi deželne zbora) drugi četrtek, v 25. dan t. m., uljudno vabimo in prosimo vse p. n. gg. pevce, kateri bodo v 18. dan t. m. v Ljubljani, da se udeležé pevske vaje za moške v šolskem poslopji II mestne deške ljudske šole na „Cojzovi cesti točno ob 3. uri popoldne.

Slavnostni odbor.

— (Za novo brambovsko vojašnico) bil je pretekli teden ogled raznih prostorov. Komisiji na čelu bil je generalni major Vladimir Spinette iz Gradca, v deželne odbora imenu bil je prisoten ces. svetnik Murnik, dalje zastopniki vlade, mesta in več brambovskih častnikov. Izmej ponujanih prostorov je nekda najbolj ugajalo g. Perdana zemljišče na Dolenjih Poljanah blizu klavnice, katero bi, sežanj po 2 gl., stalo do 12000 gl.

— (Ubil) se je danes zjutraj 70letni hlapec Jožef Hribar, ki je bil v službi pri usmiljenih sestrah v deželni bolnici. Hotel je s podstrešja doli, zgrešil pot in padel s poda na tla, da je bil takoj mrtev.

— (Utopljenega) našli so včeraj na Karolinskem barji pomočnega hlapca pri Virantu Frana Rajerja. Šel je bil že pred osmimi dnevi obiskat svoje znance na barje in brezdomno pijan pal v vodo in utonil. Odnegli so ga v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— (Razglas.) Dne 17. t. m. bode se vršila v pisarnici vojaškega magazina za živež v Ljubljani ponudbena razprava radi zagotavljanja kruha in ovsja za leto 1889. Pri tej zagotovilni razpravi bodo se vsprejemale le pismene ponudbe. Te ponudbe morajo biti sestavljene natanko po obrazci razgrnjenem na ogled v rečenem magazinu v Ljubljani ter morajo imeti kolek za 50 kr. Morajo pa tudi biti zapečaćene in poslana na naslov c. kr. magazina za živež v Ljubljani. Pod naslovom treba pristaviti: Ponudba vsled razglasa z dne 1. oktobra 1888 k razpravi dne 17. oktobra 1888. Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci so na ogled vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne v c. kr. vojaškem magazinu za živež v Ljubljani. Prepisi teh pogojev morejo se tudi dobiti pola po 4 kr. pri rečenem magazinu. Na vprašanje daje razjasnila tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Rim 14. oktobra (zvečer). Cesar Viljem in princ Henrik zajtrkovala danes v nemškem veleposlaništvu, tudi Crispi in Schlözer, več ministrov in zastopnik Rimskega mesta bili so povabljeni. Cesar vsprejel potem adreso nemške naselbine v Rimu. Popoldne položil cesar lovorov venec na Viktorja Emanuela grob in zapisal svoje ime v spominsko knjigo v Pantheonu.

Pariz 15. oktobra. Vojni minister sklenil, da se ne sme v bodoče pustiti noben inostranski častnik v vojaške šole, zgradbe in v polke.

London 15. oktobra. Profesor Bergmann ugovarja v „New York Herald“ na obtožbo Mackenziejevo. Avtopsija pokazala je danes, da je njegova diagnoza bila popolnoma prava, Mackenziejeva popolnoma napačna. Nemški zdravniki stalno trdijo, da je Mackenzie kazal veliko nevednost v medicini in patologiji. Neopravičeno zaupanje cesarjevo v Mackenzieja prouzročilo je rano smrt.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (331—237)
za vse leto gl. 4.60; za pol leta
gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
13. okt.	7. zjutraj	735.4 mm.	2.4° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	731.0 mm.	11.2° C	sl. szh.	jas.	dežja.
	9. zvečer	729.6 mm.	4.8° C	sl. svz.	jas.	
14. okt.	7. zjutraj	727.6 mm.	3.6° C	brezv.	megla	0.70 mm.
	2. popol.	728.6 mm.	8.8° C	sl. szh.	obl.	
	9. zvečer	732.0 mm.	7.4° C	brezv.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 6.1° in 6.6°, za 5.8° in 5.2° pod normalom.

Dunajska borza

dné 15. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	včeraj	—	gld.	danes
Papirna renta	81.45	81.45	—	81.50	
Srebrna renta	82.25	82.25	—	82.30	
Zlata renta	110.—	110.—	—	110.—	
5% marna renta	97.45	97.45	—	97.50	
Akcije narodne banke	876.—	876.—	—	874.—	
Kreditne akcije	310.80	310.80	—	314.30	
London	121.55	121.55	—	121.50	
Napol.	9.61	9.61	—	9.61 1/2	
C. kr. cekini	5.76	5.76	—	5.76	
Nemške marke	59.35	59.35	—	59.35	

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, i Pešta, Franz-Josefsplatz

v hiši društva.

Filijala za Ogersko:

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva	frank.	97.872.236-55
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1887	„	18.678.393-10
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot.	„	191.108.220-84
V slednji dvanaestmesečni poslovalni perijodi uložilo se je pri društvu za	„	58.038.225-—
novih ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah več kot.	„	1.510.786.529-68

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri **Guido Zeschkotu.**

(300—5)

Tužnega srca naznanjamo prežalostno vest o smrti presrečno ljubljene nepozabne matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

Josipine Krisper, roj. Alborghetti,
trgovske udove in hišne posestnice,

katera je dne 12. t. m. ob polu 11. uri po noči, po daljši bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 85. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspala.

Posvetni ostanki drage pokojnice bodo se v ponedeljek dne 15. oktobra ob polu 5. uri popoldne blagoslovili v hiši žalosti, Špitalske ulice št. 3, in se položili v rodbinsko rakvo na pokopališču pri sv. Krištofu.

Svete zadušne maše bodo se brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 13. oktobra 1888.

(688)

Rodbina Krisper.

Zahvala.

Mnogobrojnim dokazom prijateljskega sočutja povodom nagle prerane smrti nam predrage gospe

FRANJE PARDUBSKY,
por. DEBEVEC,

odzivljajoč se tem potom, izrekamo najpristronejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so trudili se kolikor toliko utešiti nam bolelost na nenadomestjivej izgubi.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1888.

(686)

Žalujoči.

Deteljna košnja

okolu 2 in pol orala — se takoj proda.

Kaj več se izve pri gospodu **Gregorji Trdinu** v Bežigradu.

(693—1)

VIZITNICE
priporoča
NARODNA TISKARNA
v Ljubljani.

Bolnim na živcih

priporoča se, da se seznanijo z mojo zdravilno metodo, ki je uvedena pred 7 leti, ter jo profesorji, praktični zdravniki in občinstvo širijo vedno v širše kroge, katera obstoji le v vnanjih umivanjih, je neškodljiva, cena in čudovito upliva.

Poskusili so jo in jo priporočajo:

Kr. sanitetni svetnik

dr. Kohn,

Stettin.

Tajni svetnik

dr. Schering,

Kopališče Ems.

Velikovojev. okrajni

zdravnik

Dr. med.

H. Grossmann,

Jöhlingen.

Tajni svetnik

Rittner,

Frankenbrod na M.

Dr. med. L. Regen,

Berolin.

Dr. med.

V. R. pl. Schiesl,

Kr. honv. nadzdravn.,

Osek.

Dr. med. Gollmann, Dunaj.

C. kr. prof.

J. v. Overschelde,

Krems na D.

C. kr. okr. zdravnik

Dr. med.

Bussbach,

Cerlmica (Avstrija).

Vodeči zdravnik

poliklinike

Dr. med. Hoesch,

Berlin.

Ces. kr. štabni nad-

zdravnik I. vrste

dr. med. Jechl,

Dunaj.

Dr. med.

Markusy,

Hirschberg.

Moja brošura
„Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss“

16. Auflage

dobiva se zastoj

pri
JOS. SWOBODI,

lekarji v Ljubljani.

Dr. med. Karst, Barnovic.

Osobam, bolehačim na živcih, katere tedaj boli glava, imajo trdovraten glavobol, so razdražljive in ne morejo spati, nadalje onim, ki je zadel mrtvoud (čegar posledica je otrpnenje, slab spomin ali pa da govoriti ne morejo), in bolnikom, ki se bojé mrtvouda zaradi slutnje, glavobola z napadi omotice, migljanja pred očmi, oglušnja koncev prstov itd.; vsem takim osobam in onim, ki se hočejo izogniti takim trpljenjem še pravočasno, priporočam zgoraj navedeno brošuro.

Roman Weissmann,

bivši dež-bramb. bat. zdravnik,

častni član italijanskega sanitetnega reda belega križa.

(672)

Zadnji mesec:

Srečke Obrtne Razstave, Prirejene v Proslavo Cesarske Svečanosti, samo **50** kr.

Glavni dobitok **25.000** Goldinarjev.

(658—7)

Loterijska pisarna komisije za slavnostno obrtno razstavo, Dunaj, Bartensteingasse Nr. 4.